

Károsítóhelyzet alakulása, növényvédelmi előrejelzés Zala vármegye, 2023.07.24-07.31.

Időjárás: A múlt héten folytatódott, a meleg, nyári időjárás egy kevés enyhüléssel. Csapadék 3-4 nap esett, összesen 20-30 mm között a megyében, helyenként jég kíséretében. Mivel esővel fordult elő többnyire a jég, így számottevő károk nem alakultak ki. A páratartalom változatlanul magas volt (80 % felett) és jelentős volt az esti/éjszakai páralecsapódás is. A gombabetegségek fertőzéséhez, terjedéséhez kiváló volt az időszak. A hőmérsékleti értékek az előző héthez képest kissé csökkentek, a minimum hőmérséklet 9,5-17,6 °C, a maximum 22,5-31,0 °C között változott (átlag: 16,0-24,3 °C).

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA, REPCE

Növényfenológia: Őszi árpa: hántott tarló; repce: tarló, hántott tarló, őszi búza: betakarítás folyamatban. A gyakori esők a búza betakarítását hátráltatják. A nedvességtartalom változó 14-17 % között mérhető.

Károsítók:

Az őszi búza **tarlók parlagfű fertőzöttsége** jelentős, és sajnos gyakori, hogy a betakarítatlan őszi búza táblákon is tömeges a jelenléte, amely gyakran ellehetetleníti az aratást. A **hántott őszi árpa táblákon** tömeges az árvakelések megjelenése, mostanra 1-2 leveles fejlettséggel. Károsító egyelőre nem található rajtuk.

KUKORICA

Növényfenológia: virágzás vége-szemfejlődés kezdete (korai tejes érés).

A kukoricában kihelyezett fénycsapda (Hottó) továbbra is észlelési szinten fogja a **kukoricamolyt** de enyhén emelkedő egyedszámban (2 db imágó/csapda/3 nap). A második nemzedék rajzása megindult, ezért a csapdázás javasolt.

A **kukoricabogár** rajzása folyamatos, emelkedő! A később virágzó fajtáknál a csövek ~1 %-án látható jelentős bibe kártétel (~1,5 cm-re történő visszarágás). A monokultúrás területeken egy-egy táblán átlagosan 2 db bogár/növény mennyiségben található a kártevő, máshol jóval ezalatt.

Kukoricában a **gyapottok bagolylepke** előfordulása lokális jellegű a megyében (emiatt a csapdázása problémás). A megye középső és keleti részén (Keszthely térsége) egy-egy táblán megfigyelhető a lárvák (L2-L4) csövégi kártétele, egyelőre gyenge fokozaton (1. fotó). A párás, meleg időjárás kedvez a lárvák fejlődéséhez, táplálkozásához, ezért a táblák szemléje, csapdázása és a védekezés javasolt.

1. fotó: Gyapottok bagolylepke lárvája kukoricán (2023.07.31.)

NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: virágzás befejező szakasza - virágzás vége (szíromlevelek szárazak).

Napraforgóban a **poloskák** népessége gyenge szintű, kártételük sem erősödött a múlt héthez képest.

Az **alternáriás foltosság** növekedett a leveleken, gyakori a közepes, az alsó leveleken az erős fertőzöttség (a foltok „összeérnek”, a levéllemez elszáradnak). A fertőzés gyakorisága nem növekedett. Száron nem jellemző tünet.

Megjelentek, több táblán gyakorivá váltak a **szklerotíniás rothadás** tünetei a száron/növényeken. A fertőzöttség egy-egy állományban változó, 1-5 % között tapasztalható, a tünetes száron a gomba micéliumának megjelenésével (2. fotó). A meleg, párás, csapadékos időjárás miatt a betegségek fokozott megjelenésére számíthatunk.

2. fotó: Szklerotíniás szárrothadás napraforgón (2023.07.31.)

Napraforgóban a **parlagfű** (170-200 cm magas növények) fertőzöttség továbbra jelentős egy-egy táblán. A virágzatok kialakulása a legtöbb növényen látható, a virágzás (pollenszórás) a növények ~10 %-án jellemző. A tábla szélék mielőbbi kaszálása javasolt.

BURGONYA

Növényfenológia: gumófejlődés.

Károsítók:

Az **alternáriás levélfoltosság** tünetei gyenge fokozatúak maradtak az alsó leveleken, a növények növekvő ~10-15 %-a fertőzött.

A **burgonyavész** tünetei enyhén erősödtek a múlt hetihez képest. Gyenge-közepes fertőzöttség tapasztalható, bár házi kertben a lombzat felszáradása miatt a tünetek nehezen különíthetők el. A gyakori esők és a mérsékelt meleg miatt a fertőzési nyomás újra emelkedett, jelenleg magas, ezért a védekezés folytatása javasolt.

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA

Növényfenológia:

Szilva: gyümölcsnövekedés-színeződés-érés; cseresznye, meggy: szüret után.

Alma, körte: gyümölcsnövekedés - gyümölcs színeződés);

Károsítók:

Almában a **varasodás** fertőzésveszélye a múlt héten közepes-magasra emelkedett. A gyakori esők és a harmat képződés lehetővé tették a konídiumos fertőzés bekövetkezését. Újabb gyenge mértékű tünetek is láthatóak lombon (ezzel együtt érzékeny fajtában már közepes-erős lombfertőzöttség is tapasztalható), ezért a folyamatos védelem javasolt.

A **lisztharmat** terjedése lassult az ültetvényekben, a fertőzési nyomás csökkent az esős napok miatt. További megelőző védelem javasolt.

Almában az **almamoly** rajzása folyamatos, de jelentősen csökkent, 2-5 db imágó/csapda/3 nap fogással. A védekezés javasolt. Az **almalevél-aknázómoly** rajzása folyamatos, csökkenő egyedszámmal és kártételi nyomással (62-66 db imágó/csapda/3 nap). Kártétel nem jellemző.

Almában (házi kertben) és körtében az esős napok miatt tovább nőtt a **monília** **termésrothadás** fertőzési nyomása és nőtt a fertőzött termések aránya is. A betegség ellen a megelőző védelem javasolt, részben a rovarkártevők részben a kórokozó ellen.

Körtében újra erősödő a **körtelevélbolha** felszaporodása. Minden fejlődési alak előfordul, jelentős a mézharmatos felületeken a korompenész fellépése.

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása alacsony szintű, 9-16 db imágó/csapda/3 nap fogással. Kártétel nem jellemző a hajtásokon. Szilvában minimálisra csökkent a **szilvamoly** rajzása (1-3 db imágó/csapda/3 nap). A molyos gyümölcsök aránya folyamatosan nő (~3-8 %), a gyümölcshullás tovább erősödött.

Cseresznyén, meggyen a **sztigminás levéllyukacsosodás**, és a **blumeriellás levélfoltosság** a enyhe emelkedése látható. A betegségek következtében a lomb részleges sárgulása jellemző.

SZÓLÓ

Növényfenológia: fürtzáródás-zsendülés

Szőlőben az **amerikai szőlőkabóca** fejlődése folyamatos, a teljes populációból az L4-es lárvák: 9 %; L5: 18 %, az imágók: 78 %-ot tesznek ki. A nem (vagy nem megfelelően) védett állományokban átlagosan 1 db imágó/tőke mennyiségben található a vektor. A védett ültetvényekben észlelési szintű.

Az **imágók elleni védekezést továbbra is folytatni szükséges**, (egyedszámtól függetlenül), mert a **fitoplazma-szerű tüneteket** mutató tőkék megjelenése folyamatos, a korábban már fertőzött ültetvényekben pedig tömeges.

A **peronoszpóra** fertőzésveszélye a múlt héten szinte folyamatosan közepes-magas volt. A korábbi fertőzésből származó tünetek sporulálása most is tapasztalható, a fiatal növényrészekeken tömeges. Újabb tünetek („olajfolt”) a fiatal, leveleken jelentkeztek a védelem nélküli ültetvényekben, a fertőzöttség közepes-erős szintűre növekedett a lombozaton is.

A **feketerothadás** tünetei a fürtökön és a lombozaton is gyakoriak. Házi kertben (minimális permetezés mellett) már megfigyelhető a piknidiumok kialakulása a nekrotizálódott levélszövetben. A betegség elleni védekezést a bogyók 6 %-os cukortartalmáig szükséges folytatni.

A **lisztharmat** fertőzésveszélye a száraz, meleg, párás időszakokban emelkedett, ekkor az érzékeny fajtákon erősödtek a tünetek nemcsak a fürtökön hanem a leveleken is. Az érzékeny

fajták fürtjei közepes mértékben fertőződtek, melyek mostanra elfekedtek. Jelenleg legfeljebb gyenge mértékű lombfertőzöttség tapasztalható, mert a korábbi fertőzésből származó lisztharmat telepek az esős napokon elpusztultak (elfekedtek) (3. fotó). A fellelhető (élő) lisztharmat telepeken kazmotécium képződés még nem jellemző. Az intenzív védelem javasolt.

3. fotó: Szőlő lisztharmat elpusztult levélfoltjai szőlőn (2023.07.31.)

DIÓ

Dióban szakaszos, de lassan emelkedő tendenciájú a **nyugati dióburok-fúrólégy rajzása**. A tábla/helyi szintű csapdázás nagyon fontos, mert az egyedszámok területenként nagyon változóak. A tavaly védett de idén még kezeletlen ültetvényben 18 db imágó/csapda/hét mennyiségben csapdáztuk a kártevőt. A védekezésre fel kell készülni.

Ültetvényben és szórványban is megkezdődött a dió lombjának intenzív sárgulása, száradása, mely elsősorban a **gnomóniás levélfoltosság** (helyenként) súlyos fellépéséből adódik. A betegségre érzékeny fajták lombján és termésén is közepes-erős mértékű fertőzöttség tapasztalható, mely további védelem nélkül, idő előtti lombhulláshoz vezet (4. fotó).

4. fotó: Gnomóniás betegség dió levelén és a dió burkon (2023.07.31.)

Egyéb:

A gyakori csapadékos napok (öntözetlen állományban!) miatt káposztában közepes-erős mértékű **káposzta gyökérgolyva** fertőzés tapasztalható.

Zalaszentlőrinc, 2023. július 31.

Tűh Annamária
előrejelző